

AARHUS STIFT

**Dalgas Avenue 46**  
**8000 Aarhus C**

## **Vejledning til menighedsråd og provstier om opsætning af ladestandere ved kirker**

Telefon: 8614 5100 | [kmaar@km.dk](mailto:kmaar@km.dk) | [www.aarhusstift.dk](http://www.aarhusstift.dk)  
Ean nr. 5798 0008 18736 | CVR nr. 39902613

## Indhold

|      |                                                                          |    |
|------|--------------------------------------------------------------------------|----|
| 1.   | Kort om indholdet i denne vejledning.....                                | 3  |
| 1.1. | Ladestanderbekendtgørelsen.....                                          | 3  |
| 2.   | Definitioner på bygning, parkeringsplads m.v.....                        | 3  |
| 2.1. | Bygning .....                                                            | 4  |
| 2.2. | Parkeringsplads .....                                                    | 4  |
| 2.3. | Antal parkeringspladser .....                                            | 4  |
| 2.4. | I tilknytning til.....                                                   | 4  |
| 2.5. | Offentlige veje .....                                                    | 5  |
| 2.6. | Større ombygninger og nybyggeri.....                                     | 5  |
| 3.   | Hvorfra skal strømmen komme?.....                                        | 5  |
| 4.   | Forberedelse og indhentning af tilbud fra udbydere af ladestandere ..... | 6  |
| 4.1. | Gode råd til udformning af kravspecifikation .....                       | 6  |
| 4.2. | Typer af ladestandere .....                                              | 8  |
| 4.3. | Hvem betaler for ladestanderens forbrug?.....                            | 8  |
| 5.   | Indhentning af tilladelser fra relevante myndigheder .....               | 8  |
| 5.1. | Parkeringsareal omfattet af en fredning.....                             | 9  |
| 6.   | Dispensation fra opsætning af ladestander .....                          | 10 |
| 7.   | Skiltning og tidsbegrænsning? .....                                      | 10 |
| 8.   | Økonomi – hvem betaler?.....                                             | 10 |
| 8.1. | Puljer til grøn omstilling .....                                         | 11 |
| 9.   | Eksempler (udbygges løbende) .....                                       | 11 |
| 10.  | Regler, links, litteratur m.v. ....                                      | 11 |

## 1. Kort om indholdet i denne vejledning

Denne vejledning er henvendt til menighedsråd og provstier og beskriver, hvad I bør være opmærksomme på, når I planlægger og opsætter ladestandere på kirkernes parkeringsarealer.

### 1.1. Ladestanderbekendtgørelsen

EU-Parlamentet besluttede i 2022, at det fra 2035 ikke længere er muligt at købe nye biler med forbrændingsmotorer. Med denne beslutning har EU sat en deadline for overgangen til elbiler. Derfor kan man forvente, at der i de kommende år vil ske meget med elbilmarkedet, samt at infrastrukturen for ladestandere vil blive udbygge markant – godt hjulpet på vej af kravene i ladestanderbekendtgørelsen.

Ladestanderbekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i byggeloven, som implementerer og supplerer direktiver fra EU. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 10. marts 2020.

Ladestanderbekendtgørelsen fastsætter de regler og krav, der stilles til etablering af ladestandere og forberedelse til etablering af ladestandere. Visse af bekendtgørelsens krav skal være gennemført senest den 1. januar 2025.

I nedenstående tabel oplistes de krav fra ladestanderbekendtgørelsen, der er relevante for jer, og som I skal sørge for at opfylde senest den 1. januar 2025:

| Type af bygning                                                                                                                              | Krav                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Eksisterende bygning, der ikke er beboelsesbygning, med mere end <u>20</u> parkeringspladser fx sognegård eller kirke.                       | Installation af mindst 1 ladestander senest den 1. januar 2025.                                                                                                                            |
| Bygning, der ikke er beboelsesbygning, der gennemgår en større ombygning, med mere end <u>10</u> parkeringspladser fx sognegård eller kirke. | Installation af mindst 1 ladestander og forberedelse af mindst hver femte ombyggede parkeringsplads. Ved forberedelse skal der som minimum trækkes tomrør eller kabelbakker med træksnore. |
| Ny bygning, der ikke er beboelsesbygning, med mere end <u>10</u> parkeringspladser fx sognegård eller kirke.                                 | Installation af mindst 1 ladestander og forberedelse af mindst hver femte af parkeringspladserne. Ved forberedelse skal der som minimum trækkes tomrør eller kabelbakker med træksnore.    |

Som det fremgår af tabellen, skelnes der således mellem 1) eksisterende bygninger, 2) eksisterende bygninger, der gennemgår en større ombygning og 3) nye bygninger.

## 2. Definitioner på bygning, parkeringsplads m.v.

Ladestanderbekendtgørelsen anvender en række ord og begreber, som det er afgørende at kende den nærmere betydning af, når der skal tages stilling til, om der skal etableres en ladestander på en parkeringsplads. Nogle af disse ord og begreber defineres nærmere i bekendtgørelsens § 2 og andre kan findes i vejledningen til bekendtgørelsen.

## 2.1. Bygning

En bygning skal være opvarmet for at være omfattet af kravet om etablering af ladestandere.

Når man skal vurdere, om et eksisterende bygningskompleks er én eller flere bygninger i regi af ladestanderbekendtgørelsen, så kan man bruge BBR-oplysningerne til at afgøre, hvor mange bygninger der er tale om.

## 2.2. Parkeringsplads

En parkeringsplads defineres som et areal, der er beregnet til og hovedsageligt anvendes til parkering af et motoriseret køretøj. Det er således anvendelsen af arealet, der er afgørende. Underlaget på parkeringspladsen (fx asfalt, grus eller græs) er underordnet, ligesom det ikke er nødvendigt, at parkeringspladsen er afstribet.

En parkeringsplads hører til en bygning, når den er etableret i tilknytning til en bygning. Den skal være etableret for at betjene den pågældende bygning i forbindelse med opførelsen eller ombygning. Parkeringspladsen kan være beliggende på en anden matrikel end bygningen.

Parkeringspladsen behøver ikke være beliggende på et samlet areal, men kan være fordelt på flere områder. Er parkeringspladserne tilknyttet bygningen, er det altså det samlede antal parkeringspladser, der skal tages udgangspunkt i.

Der kan være behov for en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

## 2.3. Antal parkeringspladser

Antallet af parkeringspladser kan tælles, eller det kan sandsynliggøres, at antallet af parkeringspladser ikke overstiger 10 hhv. 20. En parkeringsplads til 21 biler vil som regel være i størrelsesordenen 525 m<sup>2</sup>. Som tommelfingerregel måler én parkeringsplads 25 m<sup>2</sup>. De 25 m<sup>2</sup> omfatter selve arealet, hvor bilen skal holde samt vendearealet. En anden tommelfingerregel er, at en normal størrelse på én parkeringsplads måler 2,5 meter i bredden og 5 meter i længden, dvs. 12,5 m<sup>2</sup> excl. vendeareal.

Ved opmåling af parkeringspladsen og vurderingen af hvor mange biler, den kan rumme, skal man dog foretage et konkret skøn i forhold til pladsens udformning samt hvilket materiale, den er belagt med.

En trekantet parkeringsplads er fx meget lidt optimeret ift. pladsforbrug, ligesom længde/bredde forholdet på en rektangulær parkeringsplads kan give meget spildplads.

Et andet forhold man skal tage højde for, er parkeringspladsens belægning. Biler holder typisk meget ineffektivt på grus og græs, hvilket ses ved, at der ofte er meget stor afstand mellem de parkerede biler, og der kan derfor ikke holde det samme antal biler, som på en afmærket parkeringsplads belagt med asfalt.

## 2.4. I tilknytning til...

Ladestanderbekendtgørelsen stiller krav om, at ladestandere skal etableres "i tilknytning til" parkeringspladsen. Det vil sige, at ladestanderen skal placeres på/ved parkeringspladsen, men det er

underordnet, hvor på parkeringspladsen den placeres. Menighedsrådet bestemmer derfor i øvrigt selv, hvor ladestanderen skal placeres eventuelt med rådgivning fra stiftet eller kirkegårdskonsulenten.

Stiftet kan i samråd med konsulenterne rådgive om placeringen af ladestandere i forhold til kirken og dens omgivelser.

## 2.5. Offentlige veje

Ladestanderbekendtgørelsen finder ikke anvendelse på offentlige veje. Hvis en bygning udelukkende benytter gadeparkering, er den ikke omfattet.

Et andet forhold er hvis parkeringspladsen er registreret som offentlig vej, da vil det være kommunen som skal forestå opstillingen af ladestandere, hvis de skal være offentlige tilgængelige. Hvis dette er tilfældet, skal provstierne/menighedsrådene kontakte/forhandle med kommunerne for at få opstillet offentlig tilgængelige ladestandere på disse p-pladser.

## 2.6. Større ombygninger og nybyggeri

Hvis en bygning gennemgår en større ombygning, kan bygningen/kirken blive omfattet af ladestanderbekendtgørelsen. Der er tale om en større ombygning, hvis følgende er opfyldt:

- Der skal foregå et byggearbejde på bygningen.
- Udgifterne til etableringen af ladestandere og forberedelse for ladestandere er under 7% af de samlede ombygningsomkostninger.
- Der er mere end 10 parkeringspladser tilknyttet bygningen efter ombygningen.
- Parkeringsanlægget eller den elektriske infrastruktur skal ombygges.

I forhold til nybyggeri gælder, at bygninger, der er ansøgt om den 10. marts 2020 eller senere er omfattet af kravene til nybyggeri.

Bygninger, der er opført før den 10. marts 2020, eller bygninger der er ansøgt om før denne dato, er omfattet af kravene til eksisterende byggeri.

I skal sikre jer, at jeres rådgivere i forbindelse med ombygninger og nybyggeri er opmærksomme på ladestanderbekendtgørelsens krav, og at etablering af ladestandere medtages i projekteringen, når der er krav herom.

## 3. Hvorfra skal strømmen komme?

Ladestandernes strømforbrug er ikke en del af bygningens/kirkens. Dette skyldes, at standerne er forbundet med erhvervsmæssig drift, og der skal derfor laves en ny tilslutning til det nærmeste tilslutningspunkt. Tilslutningspunktet, som ladestanderen skal kobles på, vil som regel ligge i vejarealet, hvilket betyder, at der ikke er behov for nedgravning af ledninger under diger og på kirkegården.

En sådan tilslutning til ledningsnettet i vejarealet sker efter det såkaldte gæsteprincip. Det er et generelt princip, som ledningsnettet er opbygget efter og som er lovfæstet i vejloven.<sup>1</sup>

Hvilke tilladelser opsætning af ladestandere og tilslutning til ledningsnettet kræver, kan I læse mere om i afsnit 5 "Indhentning af tilladelser fra relevante myndigheder".

---

<sup>1</sup> Det i vejloven lovfæstede gæsteprincip er udtryk for en anerkendelse af ledningsejerens behov for at kunne placere sine ledninger i eller over vejarealet. Men vejmyndighederne kan til gengæld flytte ledninger i forbindelse med vejens regulering eller omlægning, og omlægningen skal bekostes af ledningsejeren medmindre andet er aftalt.

## 4. Forberedelse og indhentning af tilbud fra udbydere af ladestandere

Som menighedsråd er I forpligtede til at sikre jer, at aftalerne I indgår om forberedelse til, opsætning og drift af ladestandere sker på markedsvilkår.

Derfor skal markedet afsøges for udbydere, og I skal indhente tilbud hos minimum to helst tre udbydere. Det kan være en fordel at undersøge, om der i ens område er lokale firmaer eller udbydere, der er mere til stede end andre, da disse måske vil være mere villige til at byde på opgaven.

I kan også overveje at gå sammen i et større samarbejde med nabosognene om indhentning af tilbud ved forskellige udbydere.

I nogle provstier tilbyder provstiet hjælp til koordinering af et større udbud. Det er forskelligt fra stift til stift og fra provsti til provsti, hvordan opgaven med indhentning af tilbud til opsætning og drift af ladestandere koordineres.

### 4.1. Gode råd til udformning af kravspecifikation

Da mange af parkeringspladserne, hvor der skal etableres ladepladser, er placeret i tilknytning til middelalderkirker, kan det være sin sag at finde en stander, der ikke virker skæmmende på kirken og dens omgivelser.

Stiftet anbefaler, at I forsøger at undgå følgende:

- Kraftige farver og firmalogoer på standeren
- LED-lys
- Materialer i plastik.

Tænk gerne i, at:

- Etableringen sker med øje for kirkens arkitektur og historiske værdier samt dens omgivelser
- Løsningen er reversibel, da det forudses, at der i de kommende år vil ske meget med udviklingen af ladestandere samt måden, der lades på.

Som hjælp til disse overvejelser rådgiver stiftet gerne ved et møde på stedet, hvor ovenstående overvejelser kan drøftes, inden I træffer en endelig beslutning.

Vi har i stiftet fastsat en række datoer i 2024, hvor I som menighedsråd kan få besøg af os og vores konsulenter for drøftelse og rådgivning i forbindelse med etablering af ladestandere. I skal kontakte stiftet for, hvis I ønsker et sådan besøg.

Udbudsmaterialet der sendes til udbydere, skal være ensartet.

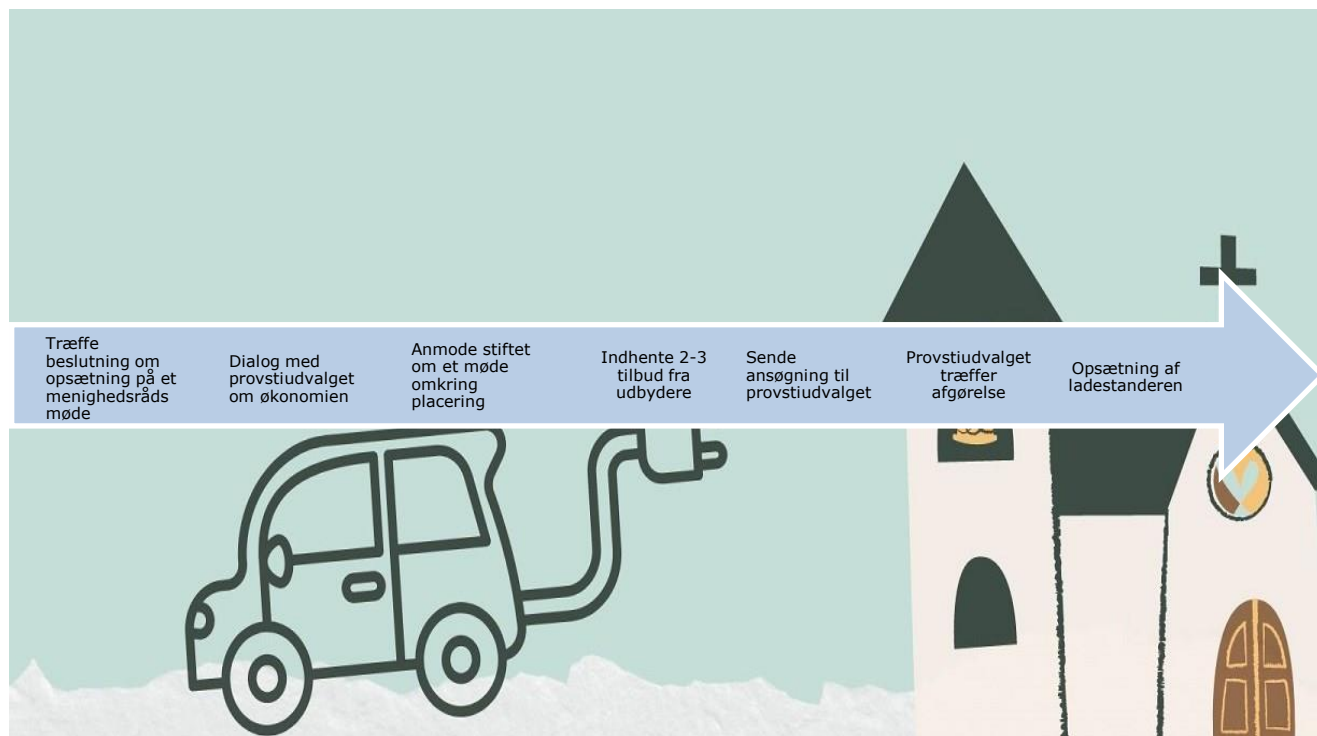
Indhold i kravsspecifikationen kan fx være:

- Vilkår for udpegning af præcise placeringer af ladere (fx illustrationer m.v.)
- Antal ladestandere der skal leveres
- Antal ladeudtag på hver stander
- Udformning og æstetik (farve, lys, højde)
- Aftalens tidsramme
- Vilkår for gravearbejde – evt. særlige vilkår vedr. træer og diger m.v.
- Skiltning af ladepladserne (se evt. afsnit 7)
- Drift og vedligehold (herunder løbende opdatering af relevant software)

- Priser for leverancen
- Tekniske specifikationer.

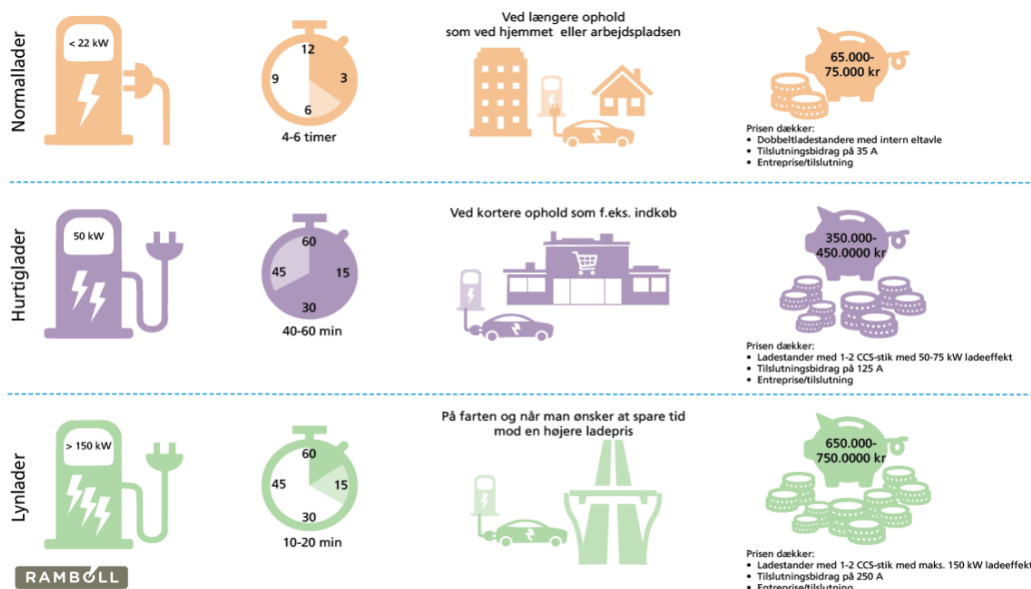
Stiftet har udarbejdet vedhæftede skabelon til indhentning af tilbud på indkøb, levering, opsætning og drift af ladestandere, som menighedsrådet/provstiet kan tage udgangspunkt i, når der skal indhentes tilbud på arbejdet. Det er vigtigt, at skabelonen rettes til under hensyn til de lokale forhold og ønsker, herunder for så vidt angår den gråt markerede tekst.

En proces for forberedelse og opsætning af ladestander ved en kirkes parkeringsplads kan se således ud:



## 4.2. Typer af ladestandere

Ladestanderbekendtgørelsen stiller ikke krav til hvilken type af lader, der skal opsættes. Det anbefales, at I installerer en normallader/destinationslader jf. nedenstående illustration. Hvilket også er den billigste.



For at imødegå fremtidig lovgivning anbefales det desuden, at I installerer ladestandere med to ladeudtag.

Installationen af ladestanderen skal leve op til kravene i bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse og drift af elektriske installationer.

## 4.3. Hvem betaler for ladestanderens forbrug?

Stiftet anbefaler, at I med den udbyder, I vælger, indgår en lejekontrakt omkring drift og vedligehold af ladestanderen, og at den enkelte forbruger betaler for sit forbrug og afregner direkte til operatøren af standen.

På den måde sikrer I, at ladestanderen løbende vedligeholdes, og at I kan kræve at få fejl og mangler m.v. udbedret. Desuden kan I ved kontraktens udløb vælge at opsigte aftalen til fordel for en anden udbyder.

Menighedsrådet "ejer" det stykke arbejde, der er udført for at få strømmen ført hen til ladestanderen og kan derfor altid få en anden type lader sat op.

## 5. Indhentning af tilladelser fra relevante myndigheder

Inden I opsætter ladestanderen, skal I sikre, at I har de rette tilladelser i orden.

Som i alle andre projekter, der involverer økonomi, skal I have provstiuvalgets godkendelse af projektets økonomi.

Det skal desuden ved henvendelse til kommunen afklares, om der er behov for kommunale tilladelser og i givet fald hvilke.

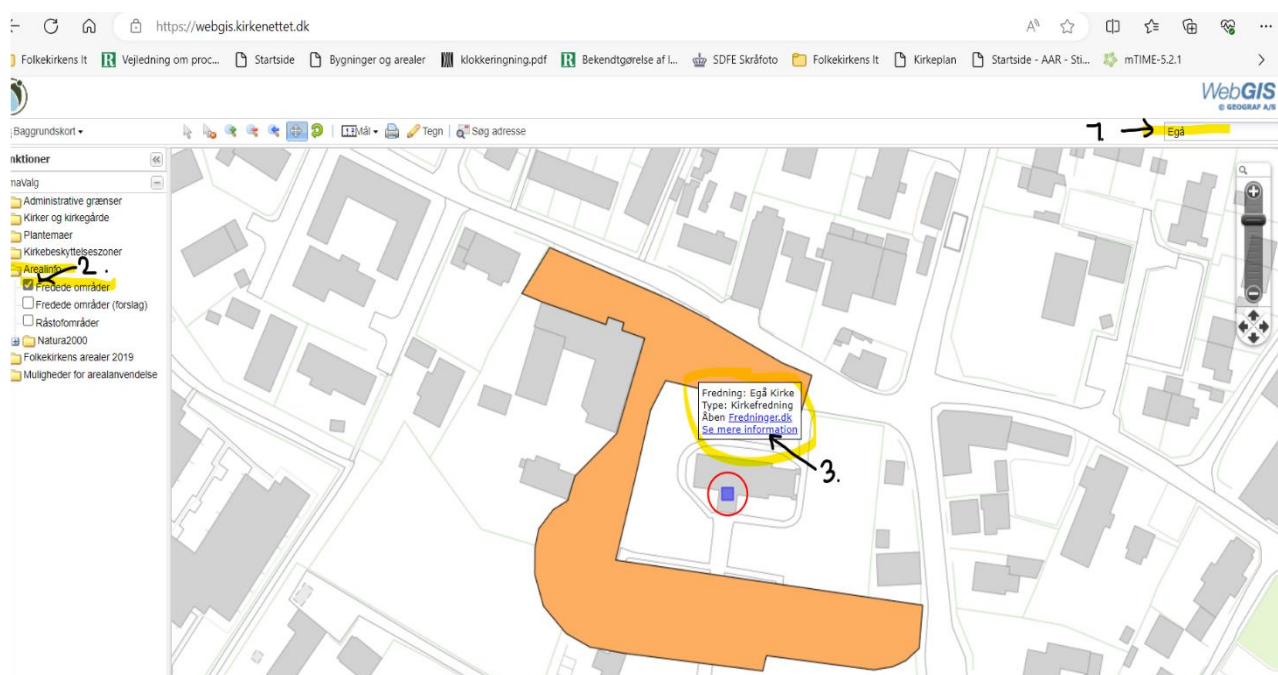
I nogle tilfælde kræver opsætning af ladestandere desuden stiftsøvrighedens godkendelse. Det kan fx være tilfældet, hvis der skal graves tæt på diger.

## 5.1. Parkeringsareal omfattet af en fredning

I de tilfælde hvor parkeringspladsen ligger på et areal, der er omfattet af en fredning, skal Fredningsnævnet vurdere sagen og give dispensation fra fredningen, inden ladestanderen må sættes op.

Når der skal dispenseres fra en fredning, skal I udfylde vedhæftede dokument "Skabelon – dispensation fra fredning", der blandt andet skal indeholde følgende:

- Billeder med angivelse af placering af ladestanderen.
- Billeder af den model/type ladestander, der ønskes opsat, herunder med oplysninger om størrelse og farve på ladestanderen.
- Oplysning om, hvorvidt ladestanderen alene berører et befæstet areal (beskriv befæstelsens art fx grus, asfalt, græsarmeringssten eller lignende).
- Oplysning om, hvorvidt der skal fældes træer eller fjernes anden vegetation i forbindelse med opsætningen af ladestanderen.
- Afstanden fra ladestanderen til kirkediget, herunder om diget påvirkes under opsætning af ladestanderen.
- Link til den konkrete fredning. I kan finde fredningen på: [Kirkeplan \(kirkenettet.dk\)](https://webgis.kirkenettet.dk).



I øverste højre hjørne skal I skrive navnet på jeres kirke. Når navnet på kirken kommer frem, skal I vælge jeres kirke, der herefter kommer frem på kortet. I menuen til venstre skal I herefter åbne mappen "Arealinfo" og sætte flueben i "Fredede områder". Det fredede område er herefter markeret med en orange farve. Hvis I fører musen hen over det fredede område, viser der sig en lille hånd, og en lille boks. I boksen skal I trykke på linket "Se mere information". Via linket bliver I sendt videre til fredningsoverenskomsten.

Hvis jeres parkeringsplads ligger på et areal, der er omfattet af en fredning, kan det anbefales, at I tilmelder jer en af stiftets særlige konsulentrunder med fokus på rådgivning om placering af ladestandere (se afsnit 4.1).

Stiftets referat fra mødet med anbefaling om den mest hensigtsmæssige placering af ladestanderen kan herefter sendes direkte til Fredningsnævnet sammen med det udfyldte dokument "Skabelon – dispensation fra fredning".

Hvis spørgsmålet om ladestanderens placering på parkeringspladsen ikke har været drøftet på en sådan konsulentrunde, skal I sende jeres ansøgning om dispensation via provstiet til stiftet, som efter en vurdering vil sende sagen videre til Fredningsnævnet med en anbefaling.

## **6. Dispensation fra opsætning af ladestander**

Det er muligt at søge om dispensation fra ladestanderbekendtgørelsens regler om opstilling af ladestandere. En ansøgning om dispensation skal sendes til kommunen.

Der kan dispenseres fra reglerne, "når det skønnes foreneligt med de hensyn, som ligger til grund for de pågældende bestemmelser." Det betyder, at der kun kan gives dispensation, hvis dispensationen ikke tilsidesætter hensynene, som den pågældende bestemmelse skal varetage.

Der gives desuden kun dispensation, når konkrete omstændigheder gør det uproblematisk at fravige reglerne.

Da baggrunden og formålet med reglerne i ladestanderbekendtgørelsen er, at ladestandere skal gøres offentlig tilgængelige, er det stiftets vurdering, at det ikke er muligt helt generelt at opnå dispensation fra kravet om etablering af ladestandere alene på baggrund af, at parkeringspladsen ligger "langt ude på landet og i små samfund". Der skal med andre ord være nogle konkrete omstændigheder til stede, der kan begrunde dispensationen.

Stiftet har ikke kendskab til kommunernes praksis i sådanne sager.

## **7. Skiltning og tidsbegrænsning?**

I kan som menighedsråd overveje, om der skal skiltes ved de parkeringspladser, hvor der er opsat ladestandere.

Det kan fx være skiltning om, at pladserne er forbeholdt elbiler. Særligt i byområder vil skiltning om tidsbegrænsning på ladepladserne sikre, at pladserne får reel funktion af ladepladser. Tidsbegrænsningen sikrer en løbende udskiftning af køretøjer, så flest muligt får adgang til at oplade. Det kan fx være en begrænsning på 2-3 timer alle ugens dage mellem kl. 8.00 og kl. 17.00.

Hvis I overvejer skiltning, bør I samtidig tage stilling til, hvordan I kan håndhæve reglerne.

## **8. Økonomi – hvem betaler?**

Som udgangspunkt skal opsætning af ladestanderne betales over ligningsmidlerne. Hvis I vælger at leje en lader, er det etableringsomkostningerne kirken/menighedsrådet er ansvarlig for at dække. Stiftet anbefaler, at I installerer standere, hvor det er udbyderen, der står for driftsomkostningerne (se evt. også afsnit 4.3. "Hvem betaler for laderens forbrug").

## 8.1. Puljer til grøn omstilling

Vejdirektoratet administrerer en pulje til offentligt tilgængelige ladestandere på private hhv. kommunale arealer. For så vidt angår ladestandere på private arealer er puljen dog aktuelt lukket for ansøgning. Det er uvist om puljen igen åbnes for ansøgninger.

- Link til info om puljen, private arealer: [Pulje til offentligt tilgængelige ladestandere på private arealer 2022 \(lukket for ansøgning\) \(vejdirektoratet.dk\)](#)
- Link til info om puljen, kommunale arealer: [Pulje til offentligt tilgængelige ladestandere på kommunale arealer 2022 \(vejdirektoratet.dk\)](#)
- Lån i stiftsmidlerne som yder lån til grønne projekter: [Politik for lån i stiftsmidlerne samt frigivelse heraf i Aarhus Stift | aarhusstift.dk](#).

Nogle provstier har desuden midler afsat til grøn omstilling.

Det er muligt at gå sammen i et samarbejde på provstiniveau om opgaven både af økonomiske og praktiske årsager. Stiftet kan være behjælpeligt med at udforme en samarbejdsaftale.

## 9. Eksempler (udbygges løbende)

### 10. Regler, links, litteratur m.v.

- Link til ladestanderbekendtgørelsen: [Ladestanderbekendtgørelsen \(retsinformation.dk\)](#)
- Link til Bygningsreglementets vejledning til ladestanderbekendtgørelsen: [BR18 \(bygningsreglementet.dk\)](#)
- Link til bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse og drift af elektriske installationer: <https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2016/1082>
- Link til bekendtgørelse af lov om offentlige veje m.v. (vejloven): <https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2023/421>
- Slots- og Kulturstyrelsens rapport om opsætning af ladestandere ved fredede bygninger: [Rapport opsætning af ladestandere.pdf \(slks.dk\)](#)